

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ИНСТИТУТ ПО БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЕКОСИСТЕМНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
2019 г.

Човешки ресурси

Състав на ИБЕИ през 2019 г.	227
Професори	17
Доценти	40
Главни асистенти	49
Асистенти	14

ПРИОРИТЕТНИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОГРАМИ

- **Околна среда, екосистемни функции, биоразнообразие и климатични промени**
 - **Биологични ресурси и научни основи на биоикономиката**
-
- ☑ Оценка и опазване на видове, местообитания и екосистеми
 - ☑ Картиране и оценка на екосистеми
 - ☑ Управление на защитени територии
 - ☑ Контрол на инвазивни видове
 - ☑ Разработка на биотехнологии
 - ☑ Експертна дейност на национално и международно ниво

Резултати от научната дейност

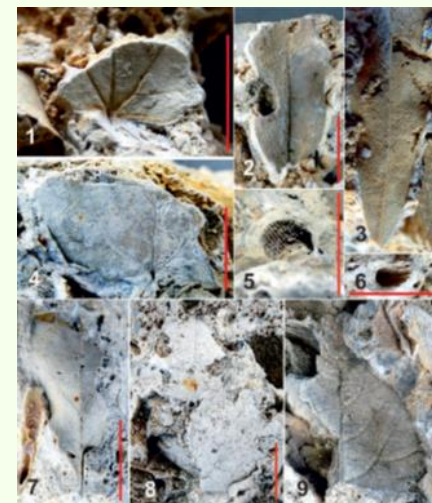
Растения

1 нов вид за науката (В. Владимиров)

2 нови вида за Балканите (С. Стоянов)

7 нови вида чужди за България (В. Владимиров, С. Банчева, М. Делчева, А. Ламбевска-Христова)

9 нови фосилни таксона (В. Бозуков)

Резултати от научната дейност

Растения

Изследване на генетичната
изменчивост при фуражни треви

Патент

За екстракт от *Hippeastrum papilio* - за
производство на лекарствени средства
и хранителни добавки (С. Берков)

Проучване, ползване и съхраняване на местно
традиционно знание за растения, отглеждани в
домашни градини

Резултати от научната дейност

Гори

Методика за заснемане с безпилотна летателна система (П. Димов)

Методика за оценка на функционално състояние на високопланински екосистеми (К. Катранджиев)

Оценка на въздействието на условията на средата и хетерогенността на насажденията (Цв. Златанов, М. Златанова)

Оценка и картиране на 5000 ха гори във фаза на старост (Цв. Златанов, М. Златанова)

Анализ на съвременното състояние на флората, фауната, микотата и растителността на Лозенска планина (А. Ганева)

Резултати от научната дейност

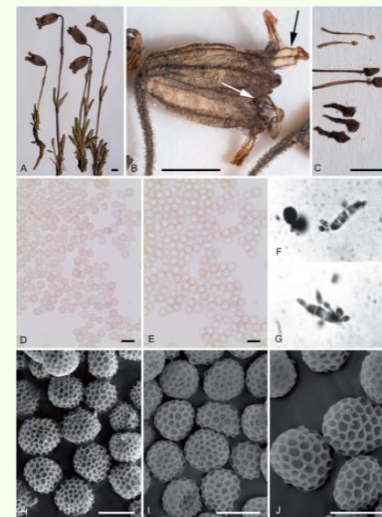
Гъби

За първи път:

Монография върху таксономията на главни в Гренландия (Т. Денчев, Kemler M, Begerow D, Ц. Денчев)

Установени са:

- **1 нов вид за науката**
- **2 нови вида за Северна Америка**
- **3 нови вида за Гренландия**
- **3 гостоприемника на главни нови за науката**
- **5 нови за Гренландия гостоприемници на главни**

За това изследване, доц. Теодор Денчев получи награда от ръководството на БАН за „Ръководител на най-успешен проект, финансиран по Програмата за подпомагане на млади учени и докторанти в БАН“

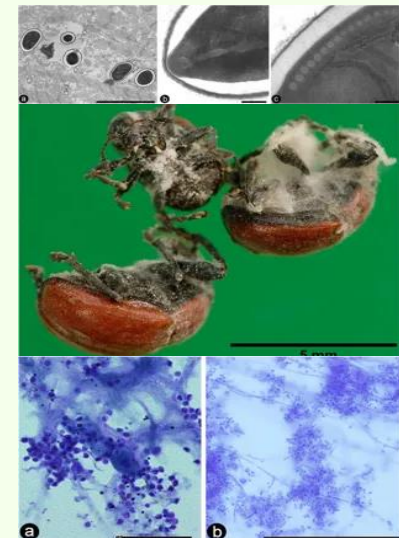
Резултати от научната дейност

Микроспоридии

За първи път:

Установена микроспоридиална
инфекция в **бръмбар-корояд** и
инвазивна кафява миризливка

(Д. Таков, Д. Пиларска и межд. екип)

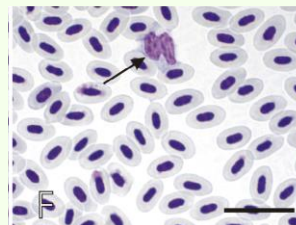

Резултати от научната дейност

Хемоспоридии

Пилотно изследване върху стреса при розови скорци преди есенна миграция, инвазирани с хемоспоридни паразити

(Д. Димитров, М. Маринов, А. Бобева, М. Илиева, К. Бедев, Т. Атанасов, П. Зехтинджиев)

Резултати от научната дейност

Зоопаразитни хелминти - трематоди

Проучена е връзката между аутекологични характеристики на риби, абиотичните характеристики на местообитанието и разнообразието, състава и структурата на паразитни фауни и съобщества

(А. Костадинова и колеги от Испания)

Проучено е видовото разнообразие на трематоди от род *Lepidapedon* в риби от Западно Средиземноморие

(А. Костадинова и колеги от Испания)

Резултати от научната дейност

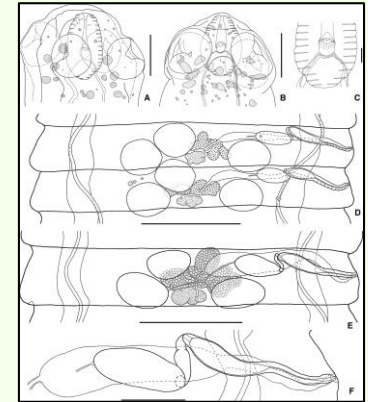
Зоопаразитни хелминти - цестоди

Два вида нови за науката цестоди от птици

(Я. Димитрова, Б. Георгиев, Г. Василева, Jean Mariaux)

Списък на известните до момента цестоди по птици в Африка - повече от 250 нови вида за науката

(Я. Димитрова, Б. Георгиев, Г. Василева)

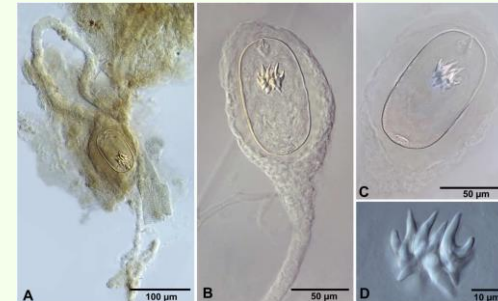

За първи път е изследвана цестодната фауна в солни рачета от чилийска Патагония

(Г. Василева, Б. Георгиев с колеги от Чили)

Разработена е колекция от цестоди от птици от Малайзия и са описани 5 нови вида

(J. Mariaux, Б. Георгиев)

Проучена е таксономията на цестоди по сънливците в Европа

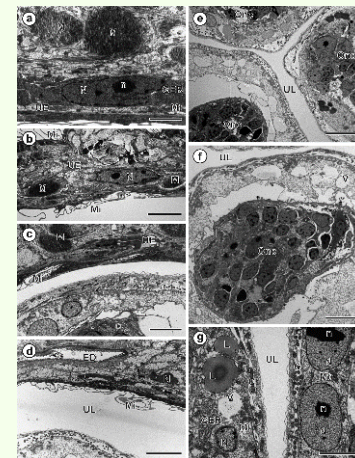
(Б. Георгиев, А. Макариков)

Резултати от научната дейност

Зоопаразитни хелминти

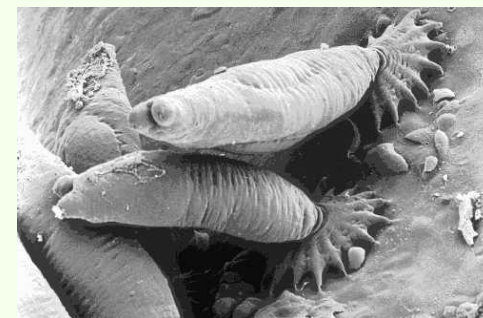
Ултраструктурно изследване на репродуктивна система на цестод от разред Bothriosephalidea

(А. Йонева и межд. екип)

Моногенеи

За първи път са установени 2 чужди вида моногенеи за България (Н. Ванчева, А. Бобева, Л. Пехливанов, Т. Стефанов, Б. Георгиев)

Резултати от научната дейност

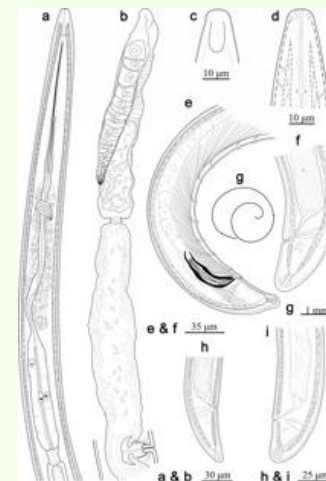
Почвени нематоди

Нов вид нематод за България (С. Лазарова, М. Елшишка, Г. Радославов, Л. Лозанова, П. Христов, А. Младенов, В. Пенева и кол. от Италия)

Нов вид нематод за Иран (В. Пенева и кол. от Иран)

Модели на глобално обилие на нематодите в почвата за прогнозиране промени в кръговрата на елементите

(Межд. колектив от 70 автора от различни страни, van den Hoogen [J](#) (Швейцария), Geisen S (Холандия), ..., **Влада Пенева**, ... Crowther TW (Швейцария))

Резултати от научната дейност

Многоножки

Нов вид от Израел и Ливан

(Б. Вагалински, Golovatch S)

Паяци

Нов вид за България

(М. Наумова)

Чеклист и каталог на паяците в Черна гора

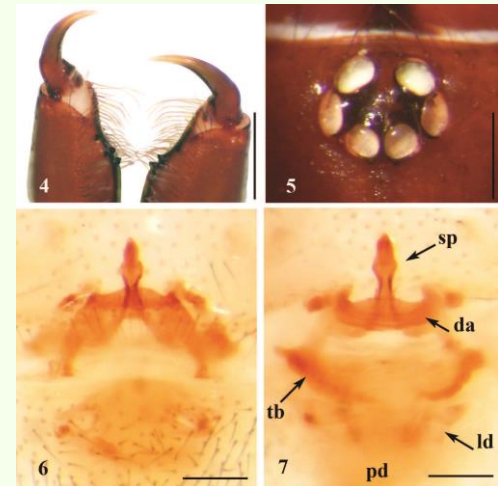
(М. Наумова, С.Лазаров, Х. Делчев)

Списък на 45 вида арахниди от Албания: паяци, сенокосци, псевдоскорпиони и скорпиони

(М. Наумова)

Сравнение на относителния принос на локалните, спрямо глобалните фактори, обуславящи β -разнообразието при паяковите съобщества в подземни местообитания в Европа

(Х. Делчев, М. Наумова и съав.)

Резултати от научната дейност

Богомолки

Нов вид за Балкански п-в

(Romanowski J, Battiston R, Г. Христов)

Правокрили

Нов вид и род за фауната на Румъния

(Д. Чобанов и съав. от Румъния)

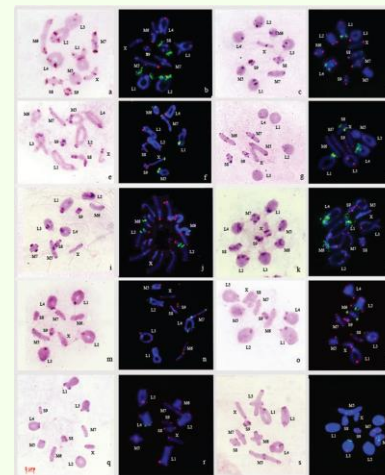

Нов вид и род за фауната на Китай

(Д. Чобанов и съав. от Китай)

Морфология и разпределението на С-хетерохроматина, рибозомни и теломерни ДНК-маркери върху хромозомите на видове от семейство Pamphagidae

(Д. Чобанов и съав. от Мароко)

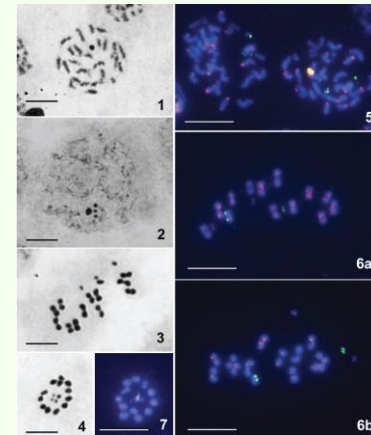
Резултати от научната дейност

Полутвърдокрили

Нови цитогенетични и
сравнителни данни за видове от
България и Виетнам

(С. Грозева и колеги от Русия)

(Д. Стоянова, С. Грозева и колеги от Виетнам)

Резултати от научната дейност

Твърдокрили

Нов **листояден бръмбар** за България

(М. Наумова, Т. Теофилова)

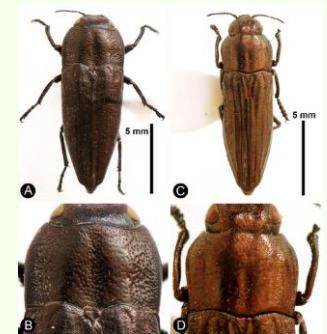

2 нови вида **бръмбари бегачи** за фауната на Румъния (Т. Теофилова и съав.)

Изготвен чек-лист на **сечковците** от българската и северно македонската части на Беласица

(В. Сакалян и съавт.)

Нов вид бръмбар за фауната на Северна Македония

(В. Сакалян и съав.)

Малък люцернов листов хоботник – *Wolbachia*

(Т. Тошова и съав.)

Резултати от научната дейност

Пеперуди

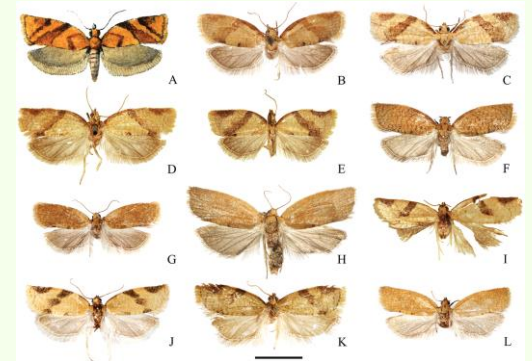
Нов инвазивен вид за България

(Ц. Цветанов, Б. Златков)

Таксономична ревизия на род *Clepsis*

(Б. Златков)

За първи път - Лозова пъстриянка в Албания

(Т. Тошова и межд. екип)

Резултати от научната дейност

Ципокрили

Инвентаризирана фауна от ципокрили от
Врачанската планина
(Т. Любомиров)

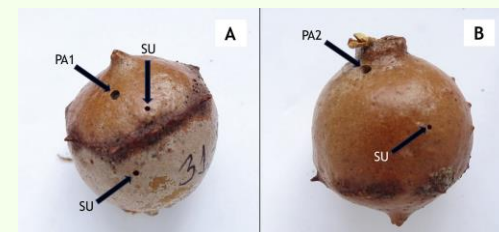
Нови находища за **51** вида ципокрили в
Иран
(Т. Любомиров и межд. екип)

12 нови вида за района на Родопите
(И. Тодоров, П.Бояджиев)

6 вида паразитоиди и **два** по галите на
дъба на територията на Лозенска
планина

(И. Тодоров, Б. Златков, Г. Христов и съав.)

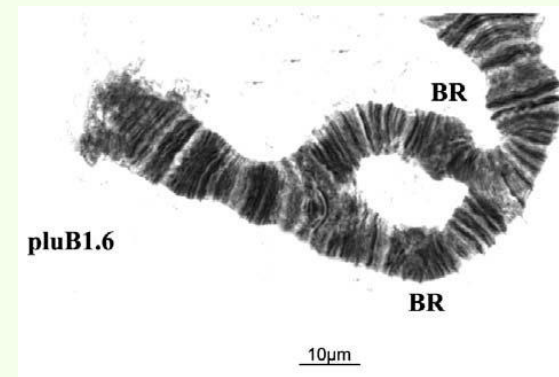

Резултати от научната дейност

Двукрили

6 рода и 11 вида от езерото Сребърна
(П. Михайлова)

Роля на генома за установяване степента на
замърсявания с тежки метали и с
радионуклеотиди във водни екосистеми
(П. Михайлова)

Резултати от научната дейност

Миди

Миди-индикатори за наблюдение на замърсяването с метали в Черно море

(Л. Якимов, Н. Чипев)

Охлюви

Нов вид за науката охлюв от Виетнам

(И. Дедов и межд. екип)

Четири нови вида за малакофауната на Северна Македония (И. Дедов)

Тритони

Картиране и моделиране на разпространението на алпийския тритон в България (Б. Наумов)

Резултати от научната дейност

Жаби

Филогенетични връзки и процеси на видообразуване при представителите на род *Pelobates* (С. Луканов)

Змии

Проследена е комуналната хибернация на 7 вида в Югозападна България и разпространението на 3 вида на регионално ниво (А. Дюгмеджиев, Б. Наумов, М. Славчев)

Обобщени, картирани и анализирани са всички налични данни за земноводни, влечуги и бозайници в поречието на Долен Дунав

(И. Пандурски, А. Дюгмеджиев, Б. Наумов, В. Попов, М. Славчев, С. Луканов и С. Зидарова)

Резултати от научната дейност

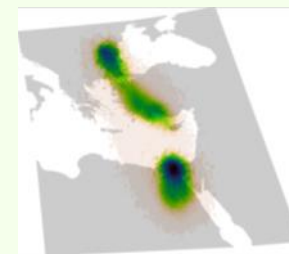
Птици

Публикувани са данни от експериментални изследвания за реакцията на птици към вариации в геомагнитното поле (М. Илиева и межд. екип, М. Илиева и съав. от Швеция)

За първи път е установено миграционното придвижване на испанското врабче

(Д. Димитров, М. Илиева, С. Пеев, П. Зехтинджиев, М. Briedis)

За първи път са проучени респираторните възможности при испанското и домашното врабче по време на линееене

(Д. Димитров, С. Пеев)

Отглеждане и реинтродуцирани в природата на 15 млади птици червен ангъч

(П. Зехтинджиев, Д. Димитров, М. Илиева, С. Пеев, К. Пеева и колеги от чужбина)

Оцеляемост на 10 ловни сокола освободени в природата

Резултати от научната дейност

Бозайници

Ново находище на булдогов прилеп - Ръжишка пещера и най-южно находище на езерен нощник у нас

(Д. Рагъов, Х. Дундарова)

Субфосилни прилепи от Въртешката пещера

(В. Попов)

Хабитатна пригодност и методи за реинтродукции на лалугера

(Й. Кошев, М. Качамакова, Д. Рагъов, В. Антонова)

Поведение и вокализацията на белозъбо сляпо куче (И. Пандурски, Сирма Зидарова)

Резултати от научната дейност

Бозайници

Генетични характеристики на дивата коза

(Г. Марков с межд. екип)

Благородният елен и сърната като биоиндикатори при оценката на качеството на природната среда в естествени природни екосистеми (Г. Марков, А. Ахмед)

Установен е размерът на индивидуалния участък на обитаване и дневната мобилност на благородния елен в България (А. Ахмед, П. Генов и съавт.)

Изследване на местната порода “източнoбалканска свиня”

(И. Янкова, Б. Неов, П. Христов, Г. Радославов, Н. Палова)

Генетичен профил на древните български кучета от неолита до късната античност

(И. Янкова, М. Маринов, Б. Неов, П. Христов, Г. Радославов и съав.)

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Открити и описани неизвестни по-рано за науката видове организми:

1 ново растение

3 нови вида гъби

6 нови вида паразитни червеи

2 нови вида паяци

1 нов охлюв

9 нови фосилни таксона за средномиеоценската флора

Установен е съставът на българската плекоптерна фауна (Plecoptera: Insecta), който включва 103 вида и 6 подвида, принадлежащи към 23 рода и 7 семейства. Два вида и един подвид са нови за фауната на България. Съвременното състояние на ендемичните съобщества от разред Plecoptera в България включва 10 български и 31 балкански ендемита. Един вид е изчезнал (EX) за страната, два вида са регионално изчезнали (RE), два вида – вероятно изчезнали (PE), 22 – критично застрашени (CR), 9 – застрашени (EN) и 21 – уязвими (VU). (В. Тюфекчиева и В. Евтимова)

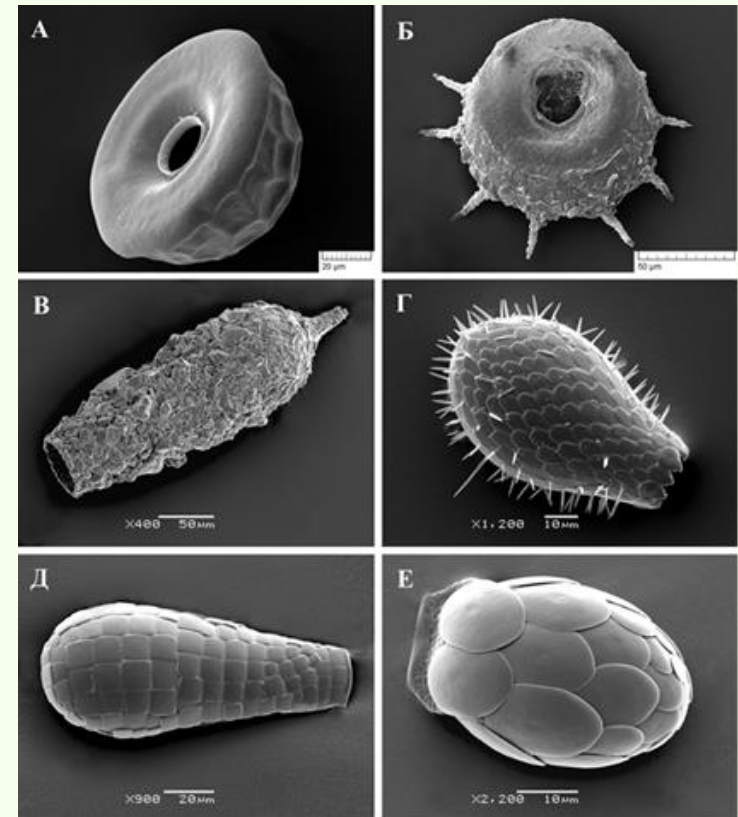

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Атлас на сфагнофилните черупчести амеби в България

Описание, екологични особености, географско разпространение, разпространение в България, морфометрична характеристика, таксономични бележки, синоними (М. Тодоров, Н. Бънков)

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Разработена и публикувана е нова *методика за екологични изследвания на гъби*, с насоченост към страните от Средиземноморския басейн, демонстрирана е тясна връзка на болеталните гъби (които се използват широко за храна в Европа и Азия) с вечнозелените дъбове от иликоидния клад, дискутирано е бъдещето на болеталните гъби в Кипър и Средиземноморския екологичен регион на фона на очакваните бъдещи климатични промени (Б. Асьов)

Установена е видовата толерантност и ролята на надморската височина при изследване комбинирания ефект на фактори от околната среда върху ДНК на диворастващи растения от високопланински райони в Рила. Резултатите са полезни за биологичния мониторинг и за избора на биоиндикатори за оценка на радиационното натоварване в планински райони (Г. Йовчев)

за 2019 г. - 191 проекта

ФНИ	41 (13 от 2019 г.)
НП „Млади учени и постдокторанти“	33
НП „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“	15
ННП „Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот“	6
Програмата за подпомагане на млади учени и докторанти в БАН	22
ЕБР	11
Министерства и други ведомства	30
РП на ЕС	16
С университети	3
С национални (български) фирми	12
Други	2

Научни публикации

Групи публикации	Излезли	Под печат	Общо
В списания с WoS или SCOPUS	169	27	196
Q1, които оглавяват ранглистата	1	0	1
Q1	47	3	50
Q2	34	9	43
Q3	27	4	31
Q4	36	8	44
В списания със SJR	5	0	5
В списания във WoS или Scopus, но без IF и SJR	20	2	22
Неиндексирани – общо	61	4	65
Международни академични издателства	12	0	12
Национални академични издателствна	23	10	33
В депозитни бази	11	10	21
Друго	31	3	34
Научни публикации – общо	243	43	286
Монографии	3	1	4
Учебници	3	0	3
Научно-популярни	20	0	20

Цитирания на научни публикации

Видове цитиращи източници	Брой цитиран и публикац ии	Брой цитиращи публикац ии
Цитати в WoS или Scopus	734	1830
Цитати в други научни издания	488	830
Цитирания в материали от депозитни бази	2	3
Общо	1010	2663

ПОДГОТОВКА НА КАДРИ

В края на 2019 г. в ИБЕИ се обучават **16 докторанти, ОТ ТЯХ:**

- ✓ *редовно обучение* – 11
- ✓ *задочно обучение* – 3
- ✓ *на самостоятелна подготовка* - 2
- ✓ отчислени с право на защита – 9 редовно обучение, 2 задочно и 3 на самостоятелна подготовка

КАРИЕРНО ИЗРАСТВАНЕ

ПРИСЪДЕНИ АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ СЛЕД УСПЕШНО ПРИКЛЮЧИЛИ КОНКУРСИ:

Главен асистент

Албена Власева
Десислава Томова
Мартин Димитров
Мирослав Славчев
Сълза Пълпурина
Хелиана Дундарова
Цвета Ангелова

Доцент

Ана Анева
Димитър Димитров

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

ПРИЗНАНИЕ И НАГРАДИ

ИБЕИ-БАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ 2019 г.

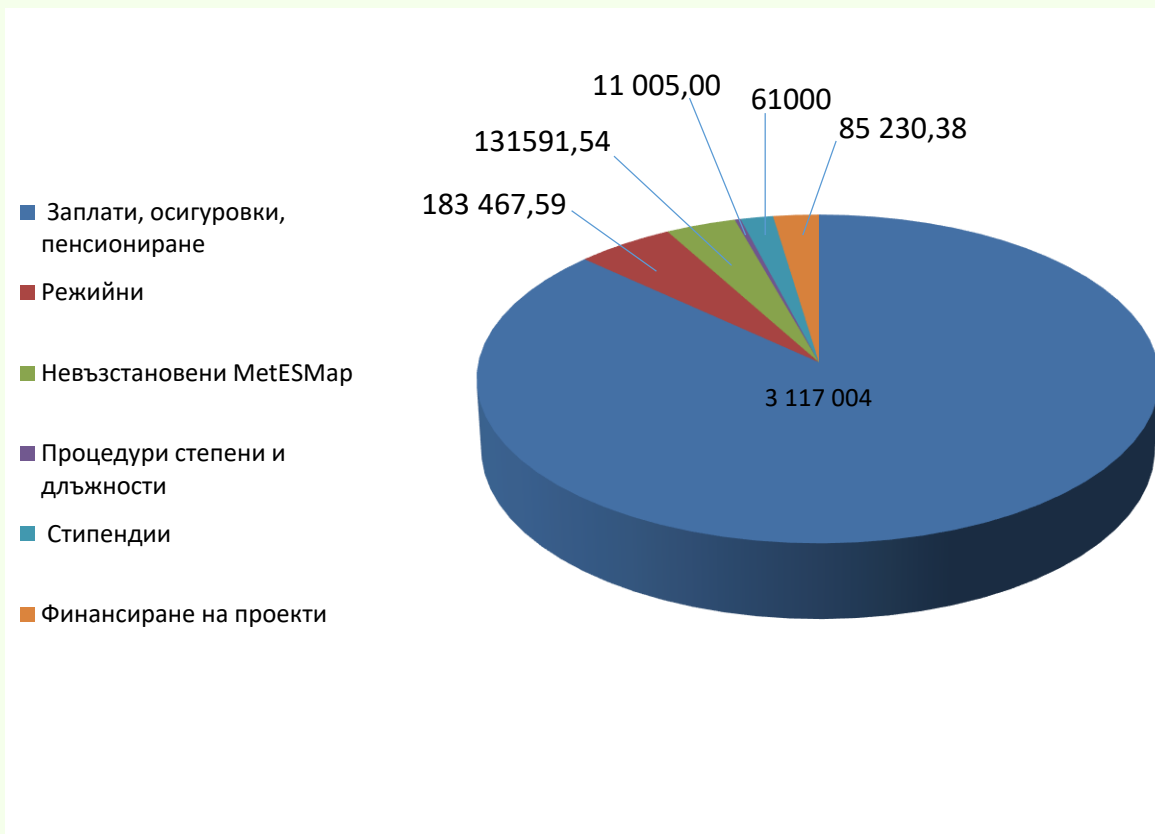
Година	Бюджетна субсидия	Собствени средства
2017	2 571 124	53 285
2018	3 557 052	42 940
2019	3 782 095	45 200

ИБЕИ-БАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ 2019 г.

Бюджетна субсидия за 2019 г. - 3 782 095,00 лв.

Всичко разходи – 3 462 323,97 лв.

Остатък от бюджетна субсидия - 142 978,61 лв.

ИБЕИ-БАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ 2019 г.

Отчисления от проекти:	73 263,12 лв.
Разходи от отчисленията	122 265,00
Баланс	- 49 001,88

Сред разходите са:

Телефони	9538,13
Ремонти в Бази 1 и 3	5 276,16
Хонорар адвокат	7 227,68
Хонорари за счетоводно обслужване на проекти	8 290,00
Данък автомобили, гр.отговорност, ремонти, застраховки	5 277,81
Абонамент счетоводни програми	4 643,97
Командировки	1 793,17
Канцеларски материали администрация и счетоводство	2 986,74

Благодаря за вниманието!